

Office of Agricultural Economics and Japan International Cooperation Agency

# ASEAD News

Project on Agricultural Statistics and Economic Analysis Development/ 農業統計及び経済分析開発計画

ฉบับที่ 4

1 กรกฎาคม 2547

## การฝึกอบรมทดสอบวิธีการสำรวจผลผลิตต่อไร่ โดยวิธีการตั้งแปลงทดสอบผลผลิตของข้าว



เมื่อวันที่ 20-25 พฤษภาคม 2547 ณ จังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดสุพรรณบุรี สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้จัดให้มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการทดสอบระเบียบวิธีการสำรวจผลผลิตต่อไร่ โดยวิธีตั้งแปลงทดสอบผลผลิตของข้าวนาปี ปีเพาะปลูก 2547/48 ให้กับเจ้าหน้าที่ของศูนย์สารสนเทศการเกษตรและสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเขต 1-9 ในภาพ ผอ.มณฑลเจียมเจริญ ผอ.ศสส.กำลังกล่าวเปิดการฝึกอบรม

(โดย นายวัชรชัย ผสมทรัพย์ ผู้อำนวยการส่วนสารสนเทศการผลิตพืชไร่)

# การฝึกอบรมการสำรวจผลผลิตข้าวโดยวิธีการตั้งแปลงทดสอบ ที่จังหวัดพิษณุโลกและสุพรรณบุรี



## การสำรวจผลผลิตต่อไร่

การสำรวจผลผลิตต่อไร่ โดยวิธีตั้งแปลงทดสอบผลผลิตข้าวซึ่งพัฒนาโดยโครงการ JICA ASEAD เป็นเทคนิคการสำรวจอีกวิธีหนึ่งที่สามารถประมาณการผลผลิตต่อไร่ของข้าวได้อย่างถูกต้องและแม่นยำมากกว่าวิธีการอื่นๆ

## การสำรวจผลผลิตตกหล่น

ในปัจจุบันชาวนาไทยนิยมใช้เครื่องเก็บเกี่ยวข้าวกันมาก แต่ปัญหาที่ตามมาคือ การสูญเสียผลผลิตข้าวที่ตกหล่นในแปลงนา อันเนื่องมาจากการใช้เครื่องยนต์และอุปกรณ์ต่างๆ จึงจำเป็นต้องสำรวจผลผลิตตกหล่น เพื่อนำข้อมูลไปใช้ปรับข้อมูลผลผลิตต่อไร่ ที่ได้จากการตั้งแปลงทดสอบผลผลิตข้าว



## การวัดเนื้อที่ที่ไม่ได้ใช้ปลูกข้าว

พื้นที่ทำนาในประเทศไทย จะมีเนื้อที่ที่ไม่สามารถปลูกข้าวได้ปะปนอยู่มาก เช่น คันนา หนองน้ำ บ่อน้ำ ไม้ยืนต้น จอมปลวก ที่เป็นปัญหาทำให้ผลผลิตต่อไร่ของข้าวไทยต่ำกว่าประเทศอื่น จึงมีความจำเป็นต้องสำรวจหาข้อมูล เพื่อศึกษาว่ามีสัดส่วนของเนื้อที่ที่ไม่ปลูกข้าวในพื้นที่นามากหรือน้อยเท่าใด



(โดย นายวัชรชัย ผสมทรัพย์ ผู้อำนวยการส่วนสารสนเทศการผลิตพืชไร่นา)

# การดูงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบการจัดทำข้อมูลสถิติการเกษตร ณ ประเทศญี่ปุ่น

การเดินทางไปศึกษาดูงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และระบบจัดทำข้อมูลสถิติการเกษตรเพื่อให้เข้าใจวิธีการจัดทำข้อมูลสถิติ และระบบสารสนเทศตามโครงการ Agricultural Statistics and Economic Analysis Development (ASEAD) ร่วมกับ JICA ระหว่างวันที่ 15-24 พฤษภาคม 2547 ที่กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมง ญี่ปุ่น (MAFF) โดยมีผู้เข้าร่วมจาก สศก. จำนวน 7 ราย



ผลสรุปที่ได้รับจากการไปศึกษาดูงานในครั้งนี้คือ

1. การจัดทำข้อมูลสถิติการเกษตรของญี่ปุ่น ดำเนินการโดยกรมสถิติการเกษตร ในสังกัดของกระทรวงเกษตรฯ (MAFF) ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลการเกษตรจากศูนย์ข้อมูลในระดับพื้นที่ 277 ศูนย์ จาก 47 จังหวัด

ทั้งนี้ได้แบ่งการจัดเก็บข้อมูล 4 ประเภทคือ

- 1.1 โครงสร้างพื้นฐานครัวเรือนเกษตรกร
- 3.12 ล้านครัวเรือน และการทำสำมะโนการเกษตร
- 1.2 ภาวะเศรษฐกิจของครัวเรือนเกษตรกร และการสำรวจต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตร

1.3 การสำรวจปริมาณผลผลิตการเกษตร การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและการประเมินความเสียหายจากภัยธรรมชาติ

1.4 การกระจายผลผลิต ความต้องการของผู้บริโภคการเพิ่มผลผลิตและการนำเข้า ฯลฯ

2. ศูนย์ข้อมูลสถิติการเกษตรทุกแห่งทำการบันทึกข้อมูลผลการสำรวจโดยใช้เครื่อง OCR (Optical Character Reader) ซึ่งเป็นระบบเครือข่ายที่เชื่อมโยงในระดับพื้นที่-จังหวัด-MAFF ทำให้การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาดูงาน สศก. สามารถนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการจัดทำข้อมูลสถิติการเกษตรของศูนย์สารสนเทศการเกษตร และผลักดันให้เกิดการพัฒนาทางด้านสถิติ

(โดย น.ส.สุรพร อิศสระเดชกุล ผู้อำนวยการส่วนสารสนเทศการผลิตพืชสวน)

## การอบรมโครงการ AFSIS ณ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน

การได้ไปอบรมในหลักสูตร Database and Network ในกรุงปักกิ่ง ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน ระหว่างวันที่ 7-13 มิถุนายน 2547 โดยเป็นโครงการของ AFSIS ซึ่งมีประเทศในอาเซียนเข้าร่วมรับการอบรมด้วยนั้น นับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในอนาคตที่จะนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้กับงานด้านการเกษตรของไทย โดยประเทศจีนซึ่งเป็นเจ้าภาพได้จัดหลักสูตรไว้โดยเน้นหนักด้านระบบเครือข่ายและระบบฐานข้อมูล



นอกจากเรื่องพื้นฐานแล้วยังแสดงให้เห็นการนำเอาเทคโนโลยีเครือข่ายแบบไร้สายมาประยุกต์ใช้กับงานด้านการเกษตร เช่น การใช้เครื่องวัดความชื้น เครื่องมือวัดทางสภาพอากาศ กล้องวงจรปิด ติดตั้งไว้ตามจุดต่างๆ ภายในแปลงทดลอง หรือที่ต้องการสำรวจตามป่าเขาแล้วส่งข้อมูลมาประมวลผลต่อไป ซึ่งช่วยนักวิจัยและลดกำลังคนและเวลาเป็นอย่างมาก

สำหรับในการอบรมเรื่องระบบฐานข้อมูลนั้น ได้ยกเอาการดำเนินงานเป็นตัวอย่างซึ่งได้พัฒนาเป็นเวลาร่วม 10 ปีมาแล้วโดยเน้นในเรื่องการนำข้อมูลจากหลายๆ ฐานเข้ามาใช้ประโยชน์ร่วมกัน การแชร์ข้อมูลให้กับหน่วยงานอื่นใช้งาน และเป็นที่น่าสนใจว่าระบบฐานข้อมูลที่พัฒนาขึ้นมาจะใช้ระบบปฏิบัติการ Linux ร่วมกับระบบฐานข้อมูล Oracle และใช้เวลาในการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา

นอกจากนี้ยังได้บรรยายถึงการจัดทำระบบเตือนภัยด้านการเกษตรและนำเยี่ยมชมแปลงทดลองด้านการเกษตรที่นำเอาเทคโนโลยีด้าน GIS RS และระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาจัดการเพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

(โดย นายสุชาติ ฟูแปง นักวิชาการคอมพิวเตอร์ ส่วนเทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูลการเกษตร)

# Mr. Furukawa กลับมาไทยอีกครั้ง

Mr. Shunichi FURUKAWA  
เป็นผู้เชี่ยวชาญพิเศษจาก JICA ภายใต้โครงการ  
ASEAD ในด้านการจัดทำและวิเคราะห์ตาราง  
ปัจจัยการผลิตและแบบจำลองทางด้านเศรษฐกิจ  
มหภาคสำหรับภาคเกษตร รวมทั้งแบบจำลองราย  
สินค้าเกษตร ได้กลับมาทำงานที่ศูนย์สารสนเทศการ  
เกษตรอีกครั้ง โดยมีระยะเวลาทำงาน 1 ปี เริ่มตั้ง  
แต่วันที่ 14 มิถุนายน 2547 ถึงวันที่ 14 มิถุนายน  
2548



เราขอต้อนรับด้วยความยินดีเป็นอย่างยิ่ง และหวังว่าเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรจะได้  
รับความรู้เพิ่มมากขึ้นจากการถ่ายทอดประสบการณ์การทำงานทางด้านเศรษฐกิจมหภาคจากท่าน  
(โดย น.ส.อัญญา เพ็ญพร นักสถิติ ส่วนพยากรณ์ข้อมูลการเกษตร)

## ความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมโครงการ



การที่ดิฉันได้มีโอกาสทำงานในโครงการ  
ASEAD ทั้งในส่วนของการจัดทำแบบจำลองเศรษฐกิจ  
มหภาคสำหรับภาคการเกษตร และในส่วนของการเป็นผู้  
ช่วยประสานงานโครงการ ทำให้ดิฉันได้รับประสบการณ์และ  
ความรู้ด้านต่างๆเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องการพัฒนา  
ทักษะด้านการใช้ภาษาอังกฤษ รวมทั้งการได้ใช้ความรู้ด้าน  
เศรษฐศาสตร์ซึ่งเป็นสาขาที่ดิฉันได้เรียนมาโดยตรงให้เป็น  
ประโยชน์ต่อสำนักงานอีกทางหนึ่ง

สำหรับการเป็นบรรณาธิการจดหมายข่าว ASEAD NEWS ร่วมกับ Mr. Kobayashi นั้น  
เป็นการทำงานที่สนุกสนานแม้ว่าอาจมีการล่าช้าในบางฉบับ เนื่องจากเป็นงานที่ต้องประสานกับบุคคลหลายท่าน  
จากหลายส่วนที่จะมาเขียนคอลัมน์ในแต่ละฉบับ

สุดท้ายนี้ดิฉันขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญจาก JICA และผู้รู้ทุกท่านที่ได้กรุณาชี้แนะให้ความรู้แก่ดิฉันด้วย  
ความปรารถนาดีตลอดมา

(โดย น.ส.บุษยา ปิ่นสุวรรณ นักสถิติ ส่วนสารสนเทศการผลิตพืชไร่นา)

## <ถ้อยแถลงจากบรรณาธิการ>

ขอขอบคุณมากสำหรับการกระจายข่าวสาร เรากำลังวางแผนที่จะให้ท่านได้อ่านจดหมายข่าวนี้นับ HP โครงการ  
นี้ครบรอบ 1 ปี มาได้ด้วยดีจากความร่วมมือของทุกท่าน นับตั้งแต่วันที่ 16 กรกฎาคม 2546 เป็นต้นมา เราจะ  
ยังยืนหยัดอยู่เคียงข้างและมีส่วนร่วมกับความสำเร็จของโครงการด้วยจดหมายข่าว ASEAD NEWS นี้

จดหมายข่าวจาก ASEAD Project เพื่อการสร้าง  
ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน เราวางแผนที่จะออกข่าวให้ทันต่อ  
เหตุการณ์ต่อไป

โปรดติดต่อเราได้ที่ HP "http://asead.org"

โครงการ ASEAD ศสส. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร  
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถนนพหลโยธิน กรุงเทพฯ 10900  
Tel / Fax: (+66)02-579-0976

บรรณาธิการ : Mr.Kobayashi และ น.ส.บุษยา